

Redacción
y Administración
C. RAMON LISTA 5158
T. A. 50 - 5502
Bs. Aires

SLOVENSKI GLAS

REGISTRO NACIONAL
INTELLECTUAL
DE LA PROPIEDAD
No. 225027

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOESLAVA) PARA TODA
SUD AMERICA - ORGANO DE LA SOCIEDAD YUGOESLAVA
"HOGAR POPULAR ESLOVENO"

COBRE
ARGENTINO
Sucesal 19

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3159
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1551

LETO (AÑO) III.

BUENOS AIRES, 21 DE FEBRERO (FEBRUARJA) DE 1948

Núm. (Štev.) 4

AYER y HOY

Son de todos conocidos los grandes daños que sufrió Yugoslavia en la pasada conflagración europea, daños que han alcanzado cifras espantosas que demuestran que proporcionalmente a su población, es la nación que más pérdidas materiales y humanas ha tenido que soportar.

No es nuestra intención hablar de esa desgracia de nuestra Madre Patria, sino de comentar brevemente la resurrección moral y material que los pueblos de Yugoslavia han forjado a través de su diaria lucha pacífica, en los talleres, fábricas, campos, escuelas, universidades, y todo aquél sitio de trabajo donde se ha puesto de manifiesto la inquebrantable voluntad de los nuevos ciudadanos yugoeslavos. Verdaderamente ha nacido en nuestra Madre Patria un hombre de nuevo tipo, forjado primero en la lucha a muerte contra el nazi-fascismo opresor, y luego en la épica gesta que supera a la guerrera por su contenido enteramente constructivo tanto en el terreno material como en el cultural.

Los daños materiales sufridos por Yugoslavia han sido calculados en 9.100.000.000 de dólares, pero la nación ha ganado mucho más con la nueva conciencia que se ha despertado en sus ciudadanos, que lo han demostrado así reconstruyendo a su patria de manera tal que la revista "The Economist" de Londres ha calificado de "milagros de la reconstrucción". Y no solo esto. En 1947 ha comenzado a cumplirse el primer plan quinquenal yugoeslavo que establece que en 1951 se quintuplicará la producción en general. Y lo será.

Industrialmente, para ese entonces, Yugoslavia atenderá a sus necesidades fundamentales por sí misma sin necesidad de ayuda exterior. Los campos divididos entre los campesinos mediante una reforma agraria llevada a fondo, serán labrados por las máquinas fabricadas en el país, y los productos de la tierra serán llevados a las ciudades en automotores salidos de las fábricas que ya han comenzado su producción en grandes cantidades.

El plan quinquenal establece las transformaciones que llevarán a cabo los ciudadanos yugoeslavos, pero lo que no se ha recalcado lo suficiente es la gran transformación operada en la manera de pensar de nuestros hermanos. Esta consiste en la gran conciencia del papel que cumplen dentro de la nueva sociedad, de la gran responsabilidad asumida por todos y cada uno de ellos, que saben que trabajan, más que nada, en beneficio de la nación, y que haciéndolo, trabajan en beneficio propio.

Esto se ha puesto de manifiesto desde el primer día de la Liberación. Así lo han demostrado los jóvenes en sus famosas "Mladinska progá", la última de las cuales, la de Samac-Sarajevo, fué la construcción del ferrocarril de la Juventud, de 250 kilómetros de longitud, que llevará la hulla a las nuevas fábricas que se han construido y a las que se construirán, y que pondrá a disposición de los pueblos de Yugoslavia combustible suficiente como para que en el invierno ninguno de sus componentes sufra frío. Nada menos que un ferrocarril casi como el que une la ciudad de Buenos Aires con la de Rosario. ¡Y construido por 250.000 jóvenes voluntarios! Es algo jamás visto, así lo han reconocido los observadores extranjeros y las agencias informativas, muy a pesar suyo muchas de ellas.

Y lo que es más importante. En el último año han aprendido a leer y escribir 280.000 personas, es decir más que en veintitres años de existencia de la vieja Yugoslavia. Actualmente se publican alrededor de 150 periódicos y más de 90 revistas en las lenguas de todas las nacionalidades que habitan el país, incluso en italiano, turco, rumano, eslovaco, húngaro y algunos idiomas más. Es que contrariamente a lo que haría suponer la propaganda que se viene por todos lados, en Yugoslavia se respetan las nacionalidades como nunca lo han sido respetadas. Por eso se ha transformado de un nido de rencillas en un hogar donde reina la camaradería entre los pueblos, que han aprendido a odiar a quién los arrojará los unos contra los otros para servirse de todos.

MEDNARODNE VESTI

INDIJA

Radi usmrtitve Gandhija je bilo arretiranih v mestu Bombay in okolici nad 700 oseb.

Pepel Gandhijevega trupla je bil vržen v vode rek Ganges in Jumna ob navzočnosti 2 milijonske množice.

FRANCIJA

Francoska vlada je sklenila odpreti mejo in tako postaviti stike s špansko vlado.

ANGLIJA

Znani angleški fašist Oswald Mosley je proglasil ustanovitev nove stranke "Ljudska zveza".

Levičarski del angleške laboristične stranke je izjavil: Tekom vojne smokorakali skupno s Sovjeti, za ohranitev miru je neobhodno potrebno, da ostanemo naprej v prijateljskih stikih.

Churchill obdoločuje "Laboriste", da posnemajo komuniste in zahteva nove volitve.

BOLGARIJA

Po dvakratnem obvestilu, Bolgarski topovi so izstrelili in tako s silo pri-

silili na zemljo dva turška vojaška avijona.

JUGOSLAVIJA

Maršal Tito se je izrazil, da Z.A.D. polagoma pripravljajo novo vojno, katere pa ne bo ker ljudstvo iste noče.

JAPONSKA

..Kabinet, katerega tvorijo .povečini socialdemokratje je sklenil podati ostavko.

BELGIJA

Zahtevajoč povišanje plač je nastopilo stavko 65 tisoč rudarjev.

URUGUAY

Paraguayska vlada je odpoklicala diplomatskega zastopnika iz Montevidea.

NEMČIJA

V Angleški okupacijski cono so pričeli deliti živež poslan iz Argentine. Ob tej priliki je na kratko govoril svetovalec argentinskega poslanstva, med drugim je citiral argentinski rek: "Več velja izvršiti nego objubiti."

GRČIJA

Zastopniki Anglije in Amerike so se sestali z ministri grškega kabineta in skupno napravili načrt za uničiti Narodno ljudsko fronto.

Ob kongresu bivših političnih preganjancev

Trst je ob kongresu političnih preganjancev, ki se je nadaljeval še nedejlo 1. febr., obrnil nase pozornost vseh političnih krogov, tudi preko meja Tržaškega ozemlja. Kongresu so prisostvovali številne delegacije iz vseh krajev tega ozemlja. Navzočni sta bili tudi zastopstvi sovjetskih in francoskih demokratičnih žena. Na kongresu je bil izvoljen Izvršilni odbor Zveze bivših političnih preganjancev ter so bile sprejete številne resolucije, med drugimi maršalu Titu, Zvezi borcev iz narodne osvobodilne borbe, žrtvam španske reakcije in demokratičnemu grškemu narodu. Ob tem kongresu bivših političnih preganjancev, ki so izkusili vse strahote fašističnega režima in nacističnega nasilja, se moramo resno zamisliti. S čim si je ta zavedni, dobri slovenski primorski človek vse to zaslužil? Vprašati se pa moramo tudi: Zakaj ni ostalo temu rodu prihranjeno razočaranje zaradi krivično začetnih mej po drugi svetovni vojni? Zakaj je moralo slediti po vsem tem še novo preganjanje v času angloameriške vojaške uprave? Prvi kongres političnih preganjancev v Trstu je na široko razgalil zaničevanje protifašističnega boja na Tržaškem ozemlju in vsakovrstne oblike podle igre angloameriškega imperializma. Kakor vselej, tako je bila tudi tokrat razkrinkana sovražnost določenih krogov, ki so storili vse, kar so mogli, da so imeli organizatorji tega zgodovinskega kongresa velike težave zaradi dvorane. V tem se zrcali jasno stanje

dejanskih prilik, ki nedvoumno kažejo, da so govorice o borbi proti komunizmu pravljica in da je ves ta brezobzirni boj namenjen množicam slovenskega in italijanskega demokratičnega delovnega ljudstva. Kongres je izzvenel v vtoplo izpoved za politične demokratične svoboščine in ostro obsodbo sedanjega stanja, ki ga je z umetnim razpihovanjem narodnostne mržnje ustvarila angloameriška zasedbena oblast.

JUGOSLOVANSKA VLADA PROTESTIRA

Jugoslavija je podala protest Severoamerikanski vladi radi prihoda ameriške križarke "Providence" v Trst. V noti, katero je Jugoslavija izročila, je rečeno, da se je s križarko od 20.000 ton zvišala ameriška moč za več kot 5000 ton, kakor je bilo določeno pri mirovnem pogajanju. Bolje je rečeno, da je poset te križarke prelom pogodbe, potem katere ni doovljeno pisanje v Trstu nobe oboroženi sili razen Varnostnemu svetu Združenih narodov.

Nota je bila oddana pred enim tednom in zahteva preiskavo glede tega poseta ter zagotovilo, da se v nadalje taki poseti ameriških ladij ne bodo več ponovili brez posebnega dovoljenja.

Vojaški krogi trdijo, da je bila "Providence" v Trstu od 1. do 6. novembra, nakar je odplula proti Benetkam.

Ta križarka tvori skupino pomorske sile Zdr. amer. držav v Sredozemskem morju.

V NEDELJO 29. FEBRUARJA VSI V PROSTO NARAVO NA PIK-NIK

"SLOVENSKEGA LJUDSKEGA DOMA" V SAN ISIDRO (Oglas na 7. str.)

SMRT FAŠIZMU

Mladinski Glas

SVOBODA NARODOM

Delegacija Svetovne Demokracicne Mladinske Federacije bo obiskala Argentino

Vsa demokratična mladina v Buenos Airesu z navdušenjem pričakuje obisk delegacije S.D.M.F., katera bo prispela v najkrajšem času.

Mladinci, ki tvorijo delegacijo so vsi odlikovani junaki v zadnji svetovni vojni, kateri so se junaško borili za svobodo v svojih domovinah.

Delegati S.D.M.F., ki prispejo v Buenos Aires, so sledeči:

Milorad Pekci, Jugoslovan, rojen v Danilovgradu leta 1921, univerzitetni študent v Beogradu. Med Narodno Osvobodilno borbo se je hrabro boril v partizanskih brigadah. Danes je zastopnik Jugoslovanske Mlad. Federacije pri Svetovni Federaciji Mladine.

Eugen Karbaul, po poklicu črkostavec, rojen v Brestu. Več let že sodeluje pri francoskem mladinskem gibanju. Leta 1940. so ga Nemci zajeli, a je v majhnem času zbežal ter se pridružil osvobodilnemu gibanju in šel v vojsko. Leta 1941. je bil ponovno ujet in bil poslan v koncentracijsko taborišče v Nemčiji. Komaj po sedmih neuspešnih poskusih se mu je posrečilo zbežati in ponovno pristopiti k Osvobodilni vojski. Vodil je mladinske borbe v Parizu ter tudi organiziral upore na severu v Franciji.

Je zastopnik Mladinske Unije Francoske Republike, močne organizacije, ki predstavlja 300.000 članov mladinc

cev, t. j. delavcev, kmetov, dijakov in druge mladine.

Vasili Bogatirev, rojen v Sovjetski Rusiji, sin kmečke družine, univerzitetni študent v Leningradu. Leta 1941. je kot prostovolje pristopil Sovjetski Armadi. Bil je dvakrat ranjen in odlikovan. Je član protifašističnega komiteja Sovjetske Mladine in zastopa podpredsednika S.D.M.F.

Ivan Miski, rojen v Sov. Rusiji, leta 1917, univerzitetni študent v Moskvi. Med vojno je prekinil študije ter pristopil Sovjetski Armadi in se vojeval do konca vojne. Sedaj nadaljuje svoje študije in je aktiven član Predsedstva Sovjetske Protifašistične Mladine.

General Luis Fernández, rojen v Bilbao v Španiji. V času civilne vojne v Španiji se je do konca boril za svobodo svoje domovine. Pobegnil je v Francijo in se v zadnji vojni boril proti okupatorju. Radi svojih junaških zaslug je bil imenovan general francoske Armade. Je član odbora Socijalistične Mladine in organizator protifašističnega mladinskega gibanja.

Jaroslav Bousek, po rodu Čeh, star 20 let. Leta 1942 so ga Nemci deportirali, od kjer je po enem letu zbežal in se pridružil osvobodilnemu gibanju v svoji domovini. Je zastopnik Osrednjega Odbora Češke Mladine pri tajništvu S.D.M.F.

Información Juvenil

GIMNASIA RITMICA

Como de costumbre, los lunes y jueves a las 20.30 hs. se realizan los ensayos de gimnasia rítmica, a los que concurren en su mayoría nuestras jóvenes y algún que otro muchacho.

Creemos que si bien la gimnasia rítmica no es todo lo "violenta" que nuestros muchachos desearían que fuera, es un deporte admirable para la educación y fortalecimiento físicos, pues así lo demuestran nuestras jóvenes que han comprendido que ella es una distracción excelente para... mantener "la línea".

Invitamos pues, en nombre de la Comisión de Deportes, a los jóvenes en general, tanto muchachos como chicas, a que concurren a estos ensayos de los cuales solo beneficio pueden extraer. Los jóvenes deben concurrir, pues si siguen con la actual idea de que la gimnasia rítmica es poco para ellos, no participarán en ningún deporte, como hasta ahora.

A las jóvenes las felicitamos por su asiduidad y empeño, e instamos al mismo tiempo a que acrecienten su número.

En cuanto al profesor, hay que reconocer que tiene paciencia y voluntad a toda prueba.

BARRAS

También los lunes y jueves a las 20, se realizan en la sede central del "Slovenski Ljudski Dom", ejercicios en barras. Estos sí que son exclusivos para muchachos. Muchos han reconocido que no se puede practicar ejercicios en barras si antes no se educa y fortifica los músculos con la gimnasia rítmica.

A aquellos jóvenes que no practican ningún deporte les manifestamos que deben concurrir a estos ensayos. A los que les gusta el baile, les invitamos a que concurren a hacer gimnasia, y que si bien el baile es un buen entrenamiento, han de saber que como ejercicio es pésimo.

BASKET-BALL

También en este deporte ha comenzado a actuar la Comisión de Deportes, que parece la más activa, por lo que comunicamos que se halla abierta la inscripción para los entrenamientos, con vistas a la formación del nuevo equipo. Todos aquellos que tengan interés ya sean muchachos o chicas, deben inscribirse para practicar este deporte.

CAMPEONATO DE FUTBOL

Como informamos en otro lugar de esta misma página, el día 22 nuestro equipo de fútbol, demostrará sus cualidades al mismo tiempo que nos hará gustar de un excelente día deportivo. A continuación daremos a conocer las condiciones en las que deberán presentarse los diferentes equipos para poder participar en la competición:

1º) Todos los integrantes del equipo deben ser yugoslavos o hijos de yugoslavos.

2º) Deben presentarse a jugar con la cédula de identidad, requisito indispensable para poder entrar en la cancha.

3º) No se cobrará inscripción para intervenir en el sorteo, pero todos los compañeros sin excepción pagarán la

Todos los Eslovenos deben concurrir a alentar a nuestro equipo que participará en el campeonato Relámpago de Foot-Ball a realizarse el día 22

Organizado por la Juventud de la "Agrupación Yugoslavica Libre", filial Dock Sud, se realizará el domingo 22 del corriente mes un Gran Campeonato Relámpago de Foot-ball en el estadio del Club "Sportivo Dock Sud", sito en la calle L. N. Alem 1900, como atracción central de la gran fiesta campestre que allí tendrá lugar.

Nuestro equipo de Foot-ball participará en el mismo, por lo que se hace un deber de todos los eslovenos concurrir a alentarlos para que conquiste el título de Campeón.

Además del Campeonato, habrá demostraciones gimnásticas a cargo del conjunto del "Slovenski Ljudski Dom", carreras, y por último un gran Baile para despedir el Carnaval. Para los cultores de la comida buena y abundante, se preparará un gran asado y comida yugoslava, en la cual, por supuesto, podrán participar todos... los que paguen.

La Comisión de fiestas de nuestra juventud, preparará camiones para los que deseen concurrir, los que partirán de la sede central del "S. L. D." sita en Coronel Ramón Lista 5158, por lo que los que deseen concurrir, deberán notificarlo con tiempo a la citada comisión, pudiéndolo hacer telefónicamente a 50-5502.

FEDERACION JUVENIL YUGOSLAVA

PROXIMA ASAMBLEA

De acuerdo con la resolución tomada en la última reunión del Comité Central de la Fed. Juv. Yugoslava, el 14 de marzo próximo se realizará una Asamblea General Extraordinaria de la Juventud que integra nuestra Federación.

Asistirán a la misma los jóvenes de la Capital y alrededores, mientras que los del interior deberán enviar sus informes por escrito a la brevedad.

En esa Asamblea cada Comisión Juvenil presentará un informe en el cual se deberá contestar en lo fundamental, el siguiente cuestionario:

1) Cuántos jóvenes asociados hay? Cuántos activan?

2) Que actividades han sido desarrolladas desde el primer Congreso.

3) Cuáles son las necesidades de cada Comisión Juvenil? Cuáles son las soluciones que se creen más convenientes?

4) Qué campañas debe encarar nuestra Federación para el futuro?

5) Cómo encarar el deporte?

6) Cómo encarar la cultura?

El informe deberá contestar en lo fundamental este cuestionario, recomendándose para la preparación del mismo, se consulte a todos los activistas.

En el próximo número daremos más información al respecto.

entrada correspondiente. Hay dos premios relacionados con este gran festival deportivo:

1) Un banderín a la comisión juvenil que más jóvenes lleve al picnic.

2) Una plaqueta de bronce al equipo ganador del campeonato.

Las comisiones participantes tendrán que nombrar a tres compañeros que estén dispuestos a colaborar en cualquier momento con la comisión organizadora del campeonato.

SLOVENSKA BABICA
Filomena Beneš de Bilek
LIMA 1217. U. T. 23-3389. Buenos Aires

RESOLUCION

En la reunión del 4 de febrero ppdo. el Comité Ejecutivo de nuestra Federación, ante el insistente pedido de varias de nuestras Comisiones Juveniles de la Capital y el interior, resolvió adherir al Comité de Recepción de la Delegación de la Juventud Democrática Mundial, enviando al efecto, la nota correspondiente.

En otro lugar de esta misma página damos una breve semblanza de los integrantes de la mencionada delegación que pronto estará entre nosotros. Integra la misma el compatriota Milorad Pekci.

JUVENTUD ISTRIANA

Según parece, la Juventud Istriana ha comenzado a organizarse. Al efecto ha convocado a Asamblea, por intermedio de la Comisión Juvenil provisoria de la A. Y. L. Comisión Istriana, a todos los jóvenes istrianos, la cual tendrá lugar el día 27 del corriente mes a las 16.30, en el local de la calle Alianza 7124 de esta capital.

En esta oportunidad se integrará la Comisión Juvenil Istriana definitiva.

Ante esta grata nueva, no podemos menos que desear el más franco de los éxitos, augurando a los jóvenes istrianos, nuestros hermanos, un buen principio.

LASTNA PEKARNA in TRGOVINA
JESTVIN

"TRIESTINA"

Lastniki:

KUKANJA in BRATA GEC
25 de Mayo 2006 CORDOBA

Quesería y Fiambrería "LA IBERICA"
de Cuervo y Fernández
Avda. Fco. Beiró 5399 — U. T. 50 - 8568

FIDEOS FRESCOS
de NATALIO DOMINI
Bazurco 3425 U. T. 50-8913

La Juventud y la Nueva Yugoslavia

Informe presentado por Rato Dugonjić, Presidente del Consejo Central de la Juventud Popular Yugoslava, al Tercer Congreso de la organización, ocasión en la que fué elegido por unanimidad para el cargo que ocupa.

(Conclusión)

He aquí algunas personas que la Administración Militar aliada ha escogido para juzgar los malhechores fascistas en Trieste. Según el diario "Primorski Dnevnik" el presidente de la Corte de Justicia es Emilio Guvercio fascista después de 1938, el procurador general es Vasco Luci fascista después de 1932, miembro de la comisión de internamiento de los antifascistas. Naturalmente, ellos no pueden cumplir sus deberes de otra forma que de contraatacar el movimiento democrático y de proteger sus amigos, con los cuales ellos han oprimido al pueblo esloveno de esos alrededores. Según la apariencia, el resto no es el que la administración militar aliada desea.

El ministro de relaciones exteriores de la Unión Soviética, el camarada Molotov, hablando de las proposiciones de separación de la Venecia Julia en la sesión del Consejo de Ministros de relaciones exteriores, ha dicho: "Como la delegación soviética en la región costera no podrá usar la fuerza, ha ya declarado, es evidente que la región sería separada del resto de la Venecia Julia, solo en el caso que se quiera infligir un castigo a su población eslava y heroica y a Yugoslavia. Tal proposición equivaldría a una penalidad. No sería ni habría otra justificación".

¿Y por qué seríamos nosotros penados? ¿Es porque nosotros hemos participado en la guerra contra los invasores alemanes? O bien porque el fascismo no puede existir en nuestro país, porque la democracia popular reina aquí. O todavía porque hemos combatido para ser un pueblo libre y no de vasallos.

Cuando los alemanes, en 1943 han traído delante el poder al joven antifascista Stanko Jelfic, ellos le han preguntado cual era su último deseo. Su respuesta ha sido: "Muerte al fascismo, libertad a la Istria". Esas palabras son repetidas hoy día por millares y millares de antifascistas eslovenos e italianos triestinos, contra los cuales la Policía Civil tira, tira, y que son juzgados por jueces fascistas, que son torturados en las prisiones. Ellos son respetados por toda la juventud yugoslava que tiene sentimiento que toda bala disparada en Trieste toca su corazón.

Estoy infinitamente contento de la presencia, en nuestro Congreso, de jóvenes amigos de otros países que han venido para afirmar la amistad que ya se ha establecido entre nosotros.

Estoy contento que ellos hayan podido tener la ocasión de conocer las voces de la juventud eslovena e italiana para ser reunidos a la Yugoslavia, que ellos han aprendido cuales son los sentimientos de la juventud del país aliado al momento en que se proyecta designar su patria.

Transmitan queridos amigos a los jóvenes de vuestros países, nuestros saludos los más sinceros y díganles que estamos decididos a luchar hasta el final por nuestros derechos. Estamos firmemente convencidos que nosotros tenemos en eso el sostén de la juventud democrática, pues

es la defensa de los principios por los cuales se luchó en esta guerra, pues es el único medio de defensa de la paz, de la democracia y de la independencia de los Nuestrros Estatutos harán mucho para la afirmación de la organización

Nuestros estatutos con todas sus estipulaciones, harán mucho para la afirmación de nuestra organización, de la unión y de la fraternidad ya cumplidos por la enorme mayoría de nuestra juventud, y para dejar nuestra organización apta para llevar a buen fin los deberes a los cuales debe hacer frente. Pero es cierto que ellos harán mucho también para un alargamiento todavía más acentuado de las organizaciones de la juventud y para todas las gentes honestas, todos los patriotas, todos aquellos que aman sinceramente su pueblo, que toman parte. Es un error cerrar los ojos delante los enemigos de nuestra libertad, de nuestra independencia, de nuestros poderes populares en una palabra de la nueva Yugoslavia, hacen todo lo que está en su poder para desalentar la juventud y hacer que ella no ame nuestro Estado. Es verdad que en nuestro país los servidores del fascismo no pueden más reunir a la juventud en la "Ustaška uzdanica" (La esperanza de los ustachis), en el "Zbor" (Junta) de Ljotc, en la "Juventud de Ravna Gora" de Draza Mihailovic, y otras organizaciones fascistas. Ellos hacen mientras tanto tentativas en ese sentido con otros nombres, pero con los mismos fines. La lucha por la instauración de una nueva Yugoslavia, dotada de una organización diferente de la vieja, nos cercará enemigos que intentarán impedir el desarrollo de tal Yugoslavia si ellos no pueden impedirlo.

Es sobre todo una buena parte del clero que hace esfuerzos en ese sentido.

Cuando hemos hablado de esta cuestión en nuestro II. Congreso, hemos constatado que una gran parte del clero, sobre todo católico, sostenía al ocupante y que era tentado por las organizaciones religiosas de educar a la juventud en un espíritu fascis-

ta. A la Asamblea general de los "Križar" (los Cruzados) en 1942 Djuro Brajda ha dicho en nombre de los legionarios del frente oriental: "Si yo no habría sido "križar", yo no estaría en la legión. Después de la asamblea, los legionarios han sido recibidos por el obispo Stepinac, que les ha dicho: "Yo conozco muy bien la historia de una nueva incitación a la guerra y ría de la organización de los cruzados. Que la asamblea que ustedes tienen hoy día"

Actualmente, nuestros compatriotas de la Venecia Julia se encuentran en la misma situación en la que nos encontrábamos hasta 1943. Durante dos años hemos combatido contra el oculte para convencer al mundo que la sangre que nosotros vertíamos era nuestra propia sangre y no de los peores traidores que jamás hayan existido en nuestro país. Mientras tanto son los de la Venecia Julia que deben convencer al mundo que son Eslavos, que ellos han consentido hasta ahora el sacrificio de 45.000 vidas humanas en la lucha contra el imperialismo italiano, bajo el yugo del cual los quieren reponer. En tanto que nosotros festejamos en este Congreso el día histórico de la victoria, y de nuevas victorias que nosotros hemos aportado después del mes de mayo de 1945 en el afianzamiento de la democracia y de las autoridades populares en nuestro país, en el extirpamiento de los vestigios del fascismo y su ideología, en el resurgimiento de la prosperidad, en Venecia Julia la situación es todo lo contrario. Allí se toma como consejero para las escuelas eslovenas al criminal de guerra fascista Srećko Braga; las leyes fascistas que estaban en vigor hasta 1943 son todavía mantenidas, se ehan disueltas todas las instituciones democráticas, se aplasta la libertad de prensa. En la policía civil se encuentran las mismas gentes que asesinaban los combatientes del movimiento de liberación nacional, fascistas notorios, que no han hecho que cambiar de cascos.

que ella sea al mismo tiempo una prueba de vuestra amplitud y de vuestra actividad. ("Nedelja" del 19-11-1942).

Debemos constatar hoy la misma cosa. Después de la liberación, la actividad contra el pueblo de una gran parte del clero no ha cesado y la juventud no se ha des- embarazado de esos susodichos "directores de conciencia" que sobre el cubierto de la sotana quieren formar organizaciones de cruzados que reunirán los elementos deshechos del aparejo de Pavelić conocido como "El Estado Independiente de Croacia". En Bosnia, reaccionarios de la misma especie pero con nombres musulmanes, que no tienen nada de común con la religión, se dan infatigablemente a la obra para revivir sobre una etiqueta religiosa la organización de la Gestapo a la cual ellos dan el nombre de "Jóvenes Musulmanes". Sus fines aparecen en algunas palabras de su programa: "Los principios ser: "Velar a la calidad y no a la cantidad." "El fin justifica los medios". Actitud inversa del enemigo: al final la defensiva, pues según las necesidades, "Los enemigos exteriores son los católicos y los comunistas". Actualmente, cuando las organizaciones religiosas sean disueltas, ellas tientan sobre la dirección de curas reaccionarios de proseguir su actividad y de conservar su influencia sobre la juventud. Ellos pretenden la educación religiosa de la juventud pues ellos no tienen nada de común con ella. Es necesario que nuestras organizaciones se compenetren de esta cuestión de la manera la más seria, que ellos expliquen a la juventud los deberes actuales entre el Estado y la Iglesia, que ellos le hagan sentir que la libertad de conciencia es plena y entera aquí, y que la actividad de esos curas no tiene nada de común con la religión, pero que ella no tiende a separar la juventud de nuestro Estado y de tenerla a descargo de su desarrollo.

(Fin)

JUGOSLOVANSKO DRUŠTVO

"Slovenski Ljudski Dom"

— VABI —

vse rojake, rojakinje in prijatelje, člani in članice ter njihove družine da pridejo v polnem številu na

Velik PIK-NIK

katerega organizira "Slovenski Ljudski Dom" na lepem in velikem zemljišu JOCKEY KLUBA v SAN ISIDRU, ulica Roque Sáenz Peña 1176. in kateri se bo vršil v

NEDELJO 29. FEBRUARJA

Vršile se bodo razne IGRE in TEKME za mladino in odrasle. Ples na lepem plesišču — in tudi sveže pijače, "asado" (pečenja) in drugih udobnosti ne bo manjkalo.

Ponovno vabimo vse na ta naš pik-nik v San Isidru, da tako prebijete dan zdravega razvedrila v prosti naravi.

ODBOR

BAZAR "DANUBIO"
D. UGLESSICH
Avda. San Martín 2902 U. T. 59-0838

RESTAVRANT "ČAVEN"
IVAN LEBAN
Lope de Vega 2931 Bs. Aires

STAVBENIKOVAČ
FRANC ČOHA
Calderón 2779 U. T. 50-6655

HERRERIA DE OBRA
HUMAR y MAKUC

Av. Central 3720
Calle No. 2 3729 U. T. 741-4520

RADIO

Izdelovanje novih aparatov ter vsakovrstna popravila izvršuje

JAKOB KREBELJ
CESPEDES 3783 (vogal Avda. Forest
Tel. štev. 54 - 4650

Restavracija

A. BENULIĆ & KRESEVIĆ

Izborna hrana Zmerne cene
CHORROARIN 596

Foto - Arte MARCOS

Najpopularnejša na Dock Sudu
Facundo Quiroga 1325 U. T. 22-8327

RAZPRODAJA KRUHA

TROBEC GUŠTIN
Dovažam na dom
Heredia 477 U. T. 51-7165

PREKOP DONAVA-TISA-DONAVA

NAJVEČJE DELO V JUGOSLOVANSKEM
PETLETNEM PLANU

Ljubljana. — Med največja dela, ki jih predvideva petletni načrt Jugoslavije se uvršča gradnja velikega prekopa v najrodovitnejšem nižinskem predelu Jugoslavije, v Vojvodini. Ta prekop bo dolg 240 km in se bo raztezal od Donave proti jugovzhodu do reke Tise in zopet dosegel Donavo.

Zakaj so se jugoslovanski narodi odločili ustvariti že v prvi petletki tako ogromnega obsega kakršno bo ta prekop, ki bo doslej največje človeško delo na jugoslovanskem ozemlju?

Vojvodina, ta severovzhodni predel Jugoslavije, je znana po svoji rodovitni zemlji, je jugoslovanska žitnica. Toda dosežanje poljedelstva je bilo še zelo primitivno, zaostalo. Krivda ne leži v ljudstvu, temveč v zgodovini, pri izkoriščevalcih našega ljudstva. Petletni plan postavlja poleg industrializacije in elektrifikacije velike in važne naloge tudi v poljedelstvu, v dvigu njene proizvodnje. Z gradnjo velikih tovarn in novih mest v petletki bo postajalo pereče vprašanje preskrbe velikega števila delavcev in mestnega prebivalstva.

Ne gre samo za redno prehrano, gre tudi za več, za bistveno izboljšanje in dvig blagostanja delavcev, ki ga zagotavlja plan. Zato je nujno potrebno, da se istočasno s preskrbovanjem ljudstva z živili, zviša tudi donosnost zemlje, polja. Ne moremo več biti odvisni od slučajne letine, od sušnih let, ne moremo več dopustiti, da bi velike povodnji uničevale plodna polja. V zadnjih letih, zlasti v letu 1945 in 1946 je bila Jugoslavija zelo poškodovana in prikrajšana zaradi suše, ki je gospodarila skoro na vsem njenem ozemlju. Treba je torej zagotoviti stalno, enakomerno, redno prehrano prebivalstva s pomočjo namakanja, kadar to zahteva leto suše, istočasno pa se zavarovati pred prevelikim deževjem s tem, da se s pomočjo omrežja številnih kanalov odnaka s polj odvišna voda.

Na drugi strani ne smemo in ne moremo dopuščati, da naša polja kljub dobri zemlji rodijo manj kakor v mnogih naprednih deželah. Ne smemo pozabiti, da je bivša Jugoslavija prav malo storila za izboljšanje zemlje. Poljedelstvo je ostalo skoro enakomerno na isti stopnji v vseh 25 letih. Jasno je, da je bilo potrebno napraviti korenite

in učinkovite ukrepe. Plan predvideva uporabo umetnih gnojil in sicer skoro petkrat več kakor v letu 1939. Povečanje donosnosti na 1 ha je nujno, ker se črna površina ne more, površinsko vzeto, povečavati v nedogled. Zvišanje donosnosti na ha pomeni napraviti konec tehnični in poljedelski zaostalosti.

Na vsem jugoslovanskem ozemlju predvideva petletni načrt izsušitev 420 tisoč ha zemlje. Večina te površine je pokrita z nepotrebnimi jezeri in močvirjem, ki ne samo, da ni koristna, temveč predstavlja v največjih primerih legla bolezní, predvsem malarije. Tako bo izsuševanje s pomočjo prekopov služilo tudi izboljšanju zdravja prebivalstva.

Kakor rečeno ni dovolj samo večja uporaba umetnega gnojiva ter moderne poljedelskega orodja, traktorjev, kombajnov, setvenih in drugih strojev, tu je potrebna še pomoč vode, dežja, kadar pa tega ni, je treba pristopiti k umetnemu namakanju. Kakor petletni plan predvideva izsuševanje močvirij in nepotrebnih jezer, pravtako zagotavlja tudi namakanje 400.000 ha zemlje in to prav zaradi tega, ker je sušnih let v bogatih poljedelskih predelih kakor je Vojvodina, povprečno mnogo več kakor vlažnih, deževnih let.

Vendar ni samo suša ono, kar slabo vpliva na rodovitnost zemlje. Poljedelstvo trpi tudi zaradi neenakomerne razporeditve deževnih dni. Posebno je to važno zaradi splošno znanega dejstva, da ima vsaka rastlina v svoji rasti kritično dobo, ko ji je vlaga v nekem določenem času neobhodno potrebna. Vse to so razlogi, ki govorijo in nakazujejo da se mora iz vseh teh prirodnih nepravil in zaprek najti izhod. Tak izhod pa more najti edino človek, njegovo umsko in ročno delo, njegov poseg v elementarno delovanje narave. S takim in vztrajnim delom je mogoče postaviti gospodarstvo na solidne temelje, neza-visno od raznih nepravil in okoliščin.

Kot izhodišče za odklanjanje prirodnih nezdod se bo gradil torej veliki kanal od Donave, na njeni najsevernejši točki na našem ozemlju, pri madžarski meji in ki se bo raztezal preko Vojvodine prekoračil Tiso in zopet stekal nazaj v Donavo ob romunski meji. V dolžino 240 km niso vračunani stranski kanali, katerih število tudi ne bo majh-

no. Pri reki Tisi bo prekop torej prečkal reko. Tod bo zgrajen velik jez, zbrana voda se bo uporabljala za električno silo, za hidrocentralo.

Kanal ne bo ozek prehod, temveč prava reka s preko 50 metrov širine in odgovarjajočo globino, po kateri bodo lahko pluli največji podonavski parniki. S tem se bodo številna mesta ob bodočem kanalu spremenila v važna rečna pristanišča. Voda v kanalu se bo napolnjevala iz reke Donave, v času nizkega vodostaja pa se bo iz nje umetno črpala voda. Izkoristilo se bo visoko stanje Donave v poznih spomladanskih in letnih mesecih kajti ne smemo pozabiti, da je Donava reka, ki izvira v Alpah in se vanjo v gornjem toku izliva tudi mnogo alpskih rek, ki imajo zaradi topljenja snega v pomladanskih mesecih mnogo vode. Kanal Donava-Tisa-Donava bo hkrati reguliral prekomerno vodno stanje. Njegova voda se bo iztekala proti jugovzhodu zopet v Donavo. V primeru velikih voda reke Donave, se bo torej po tem prekopu odvajala odvišna voda, ki večkrat dosega grozečo in nevarno višino. Končno je prekop znatna, okrog 90 km krajša plovna pot od reke Donave, s čemer bo razumljivo prihranjeno plavajočim ladjam mnogo goriva in časa. Poleg tega bo prekop poživljal medsebojno izmenjavo dobrin, trgovine v teh krajih.

Res je, da predstavlja kanal ogromno delo, kakršnega se pred-aprilska Jugoslavija ne bi upala, niti ne bi mogla začeti. Toda v najbližji zgodovini in sedanjosti poznajo jugoslovanski narodi velika dejanja, dela, katerih se lotijo z veliko delovno vnemo in zanosom. Mladina je zgradila progo Brčko-Banoviči, prav tako skoro enako dolgo železniško progo kakor kanal Donava-Tisa-Donava, to je progo Šama-

Sarajevo v rekordnem času, nekaj več kot pol leta. Prekop Donava-Tisa-Donava je v resnici še večja in največja naloga, kjer bodo potrebne množice strojev in dobrodošle vsake delavne roke. Jugoslovanski narodi so si zadali to ogromno, odgovorno in doslej najtežjo nalogo, zavedajoč se ogromnih koristi, ki jih bo nudil prekop. Nobe-nega resnega dvoma ni, da ne bi tega veličastnega dela uspešno izvršili v zadovoljstvo in srečo svojega ljudstva.

C. Št.

Ferdinand Cotić

Trgovina z železnino

Lope de Vega 2989

U. T. 50-1383

Krojačnica "Gorica" Franc Leban

WARNES 2191 Buenos Aires

Naproti postaje La Paternal

T. A. 59 - 9357

Dr. SANTIAGO DOMINGO

ZARICH

K. rudični zdravnik
Notranje bolezni za ženske in otroke

ROSARIO

Córdoba 6217 T. A. 94228

Krojačnica

LEOPOLD UŠAJ

Avda. FRANCISCO

BEIRO 5380-84

U. T. 50-4542

VILLA DEVOTO

PISALNE IN RAČUNSKÉ STROJE

Prodajam, kujujem ter izvršujem vsakovrstno popraviljanje v tej stroki.

ANTON VOGRIC

Esmeralda 633 - III n. O.

T. A. 31 - 1774

Casa "VILLA REAL"

— SEPELIOS DE CALIDAD —
LUJOSOS AUTOS PARA CASAMIENTOS.

— de —

Víctor M. Herrera

Consulte:

Avda. FCO. BEIRO 5000
esq. Bermúdez

U. T. 50 - 4791

TRADUCTOR PUBLICO

Esloveno, servio-croata, checoslovaco y demás idiomas europeos.
Extracciones de partidas para jubilaciones ferroviarias y para el Instituto Previsión Social.

SAN LORENZO 937

ROSARIO (STA. FE)

RUDOLF KLARIĆ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

RESTAVRACIJA IN BAR BILLAR

— Vsakovrstna domača prehrana. —

LASTNIK: Peter Benčić

INDEPENDENCIA 4202 vogal MARMOL BUENOS AIRES

ČITAJTE IN RAZŠIRJAJTE:

"SLOVENSKI GLAS"

VSAK NAŠ ZAVEDEN ROJAK
NAJ POSTANE NAROČNIK!

Prešeren in Mi

Letos dne 8. februarja je minilo devet in devedeset let, odkar je v Kranju na Gorenjskem umrl naš največji pesnik — Francé Prešeren. Prešeren je tisti, ki nam je pred vsem svetom priboril legitimacijo kulturnega naroda. Njegove Poezije, ki so izšle konec leta 1846, z letnico prihodnjega leta so našo doslej še skromno poezijo na mah dvignile na stopnjo evropskega pesniškega ustvarjanja. Z njimi se je postavil Prešeren ob stran največjih oblikovalcev besedne lepote in, kar pomeni naprimer Angležem Byron, Rusom Puškin ali Poljakom Mickiewicz, to pomeni nam Slovencem Francé Prešeren. On je naš osrednji duh, čigar pesem je postala ne le potrdilo kulture in s tem tudi naše narodnosti, ampak pomeni hkrati simbol našega hrepenenja po lepoti.

Kako so sodobniki sprejeli Prešerna, vemo iz zgodovine. Čeprav so njegove poezije pomenile ne samo izreden literarni dogodek, marveč so bile naravnost nepričakovano razodetje slovenske duše in besede, so vendarle ostale glas vpijočega v puščavi. Kljub temu, da so nekateri izbrani posamezniki spoznali pomen in vrednost Prešernovih pesmi za naš narod, je bilo med njegovimi sodobniki vendarle še mnogo več takih, ki so bili do njih brezbrizni ali pa celo sovražni. Tako je ostalo kljub ugodni sodbi, ki jo je izrekel o Prešernovih pesmih v Kranjski Čbelici češki pisatelj Čelakowsky, in kljub navdušenju, ki ga je pokazal zanje pesnikov zvesti prijatelj Matija Čop. Toda več je bilo takih, ki Prešerna niso spoznali, ali pa jim je bil celo kamen spotike. Brezbriznost Prešernovih rojakov za njegove poezije, in celo takih, ki so bili slovenski pisatelji, je imela deloma svoj vzrok v tem, ker so ti ljudje sploh mislili, da slovenska književnost popolnoma izpolni svojo nalogo, ako slovenskemu narodu poleg slovnice in molitvenikov preskrbi najpotrebnejših knjig za praktične potrebe. Nemogoče in tudi nepotrebno se jim je zdelo, da bi se v jeziku, ki so ga v tistem času govorili samo posli in kmetje, gospoda pa samo takrat, kadar je morala občevati s poslom in kmetom, zlagale pesmi in da bi se Slovencem ustvarile po njihovem mnenju nepotrebna, in nepraktična leposlovna književnost. To naziranje je bilo tudi vzrok, da je bil pesnik take vrste, kakor ga predstavlja Jovan Vesel-Koseski, bolj priznan in više cenjen nego Prešeren, čigar "mokroevtoče rožce poezije" so se morale za dolgo umakniti bobnečim in grmečim verzom danes že skoraj popolnoma pozabljenega oboževanega pesnika Bleiweisovih "Novic".

Drugače kakor sodobniki je sodil o Prešernu naslednji red, ki ga predstavljajo tako imenovani Mladoslavenci iz druge polovice minulega stoletja. Že Janez Trdina, ki na meji obeh polovic preteklega stoletja l. 1850, pretresa slovenske pesnike, je zapisal, da je Prešeren prva zvezda na obzorju slovenskih pesnikov. Kako lepo pravi o njegovih pesmih, ki so jih nekateri dolžili celo nenravnosti: "Tu je voda —pravi—, ki je nikdar ne zmanjka, saj je tudi vedno zajemamo. Tu je obnebje, ki se nikdar zemlje ne dotika, ampak zmeraj nove, nezmerne lepote v jasni daljavi kaže. Tu je vijolica, ki nikdar duha ne zgubi, marveč nam kakor staro vino zmeraj zlahtnejše diši, kolikor dalje jo kuhamo. Tu je godba, ki nam zmeraj nove glase daje in naše srce v vedno novih harmonijah ziblje.

Tu je z eno besedo večni pesnik, čigar poezije so iz sreča pognale, iz katerih je drevo zraslo, ki bo s svojim sladkim sadjem tudi še pozneje vnuke radovalo". Prav tako je tudi že Janez Menčinger spoznal, da je mladim slovenskim pesnikom treba "pesniti v Prešernovem duhu", ne pa posnemati "pesmarja Koseskega".

Pravi prelom v odnosu Slovencev do svojega največjega pesnika pa pomeni nastop Josipa Stritarja, ki je l. 1866 v družbi z Jurčičem in Levstikom v Klasju no novo izdal Prešernove poezije, katerim je napisal po Levstikovi sodbi epohalen uvod, v katerem je prvi natančneje označil pesnika in njegovo delo. Odtlej Slovenci niso več dvomili o umetniški vrednosti Prešernovih poezij, čeprav tudi poslej še niso potihnille borbe glede na njihovo vsebino. Da pa je bilo spoznanje Prešerna in njegovega dela zmerom globlje, dokazujejo po-

Francé Prešeren

slej vedno pogostejše izdaje njegovih poezij, prav tako pa tudi iz desetletja v desetletje množee se število razprav, ki so nam skušale odgovoriti na razna vprašanja tako imenovanega prešernoslovja in hkrati tolmačiti svet njegove umetnosti in pomen njegovih idej. Posebno smo se Slovenci zavedeli, kaj nam je in mora biti Prešeren, ob stoletnici njegovega rojstva. Nedolgo nato (1905) mu je Ljubljana celo postavila spomenik, na katerega je potemtakem čakal več kakor pol stoletja. Splošna zavest je postalo tisto, kar je pred šest in tridesetimi leti v predavanju o slovenski literaturi formuliral Ivan Cankar takole: "Pod zastavo Prešernovega imena, po poti, ki jo je on pokazal, so hodili vsi naši pesniki in pisatelji, se je razvijala vsa naša književnost do današnjih dni".

In mi danes? Ali poznamo Prešerna, ali se zavedamo njegovega pomena? Mendana to lahko odgovorimo pritr-dilno. Prešernoslovje je ravno v našem

stoletju rodilo največ sadu in nam dalo dve tako pomembni knjigi, kakor sta Žigonova Prešernova čitanka s Komentarjem in razprava "France Prešeren — poet in umetnik" ter Kidričev Prešeren, ki obsega za zdaj Pesmi in Biografijo od 1800-1838, a bo sedaj izšel v celoti. O tem našem razmerju do največjega slovenskega pesnika priča tudi Prešernova rojstna hiša v Vrbi, katero je slovenski narod odkupil pred osmimi leti s pomočjo šolske mladine od Ribičevih, kakor se imenujejo Prešernovi po domače, in jo uredil v muzej, kamor romajo in bodo še dolgo romali vsi častilci Prešernovega imena in dela. Največje priznanje pa je dobil Prešeren prav v osvobodilni vojni, ko smo proglasili njegov dan za kulturni praznik slovenskega naroda.

Kajpada nam slavljenje ne sme nikoli postati samo sebi namen. Prešeren nam ne sme biti zgolj predmet znanstvenega preiskovanja, ne zgolj predmet spoštovanja, nego živo bogatstvo našega duha, s katerim bomo danes in

znamenje slovenstva, kateremu je predvsem služil s svojo pesmijo, tudi tedaj, ko je vanjo izlival najbolj osebno bolečino svojega sreča. V Sonetnem vencu, eni najlepših njegovih pesniških izpovedi, je sam poudaril to zvezo, ki je med njegovo poezijo in njegovim narodom:

Želje rodile so se hrepenee,
da s tvojim moje bi ime slovelo,
domače pesmi milo se glaseče,
želje, da zbudil bi Slovenšeno celo,
da bi vrnil k nam se časi sreče,
jim moč so dale rasti neveselo.

Prešeren pa nam ni samo zgled narodne zvestobe, zvestobe do svojega jezika, do svoje zemlje, do svojega ljudstva, ko nas opominja: "Ljubezni domačije noben naj vam ne vsmrti strup" — ampak nas hkrati tudi opominje k narodni slogi in skupnosti. Kot pesnik je hotel vendar biti Orfej, to je skrivnostni zedinjevalec src, ki je pel zato: da bi nam sreča vnel za čast dežele, med nami potolažil razprtije

in spet zedinil rod Slovenšene čele.

Kako plemenito in hkrati kako sodobno je pojmoval narodnost, najbolje spoznamo iz njegovega razmerja do nam to potrjuje njegovo razmerje do drugih slovenskih narodov, zlasti pa nam to potrjuje njegovo razmerje do vsega človeštva. Njegov patritizem ni šovinističen in reakcionaren, temveč demokratičen in napreden, to se pravi, da ni nestrpen in napadalen, temveč družni s poudarkom lastne narodne individualnosti tudi idejo o povezanosti in bratstvu narodov sveta. Res da je pel Prešeren v Krstu pri Savici, češ da "največ sveta otrokom sliši Slave", vendar je v Zdravljici izpovedal tudi naslednje:

Živé naj vsi narodi,
ki hrepené dočakat dan,
ko koder sonce hodi,
prepír iz sveta bo pregnan,
ko rojak, prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak.

Tako se v Prešernovi pesmi skladno ujemata in dopolnjujeta narodnostna in človečanska misel. Kajti to je bilo zanj —iskrenega humanista in prepričanega demokrata— najvišji ideal, bodisi v osebnem bodisi v socialnem življenju. Iz pesmi Slovo od mladosti vemo, da je Prešeren pesnik idealne, plemenite človečnosti, ki ga je globoko v srce ranila npravna spačenost in egoizem sveta in družbe, v kateri je živel, in to ne samo zaradi tega, ker je sam okusil njene krivice, njena nasilja, ampak v prvi vrsti zato, ker sta nasprotovala sanjam o pravičnem in lepem svetu. O tem priča tudi njegova ljubezenska pesem, kjer prav tako čutimo na dan to hrepenje po lepi in človečnosti, ki sta bili Prešernu ne le izvor, ampak tudi končni namen in cilj vse umetnosti.

Pesniško ustvajanje je bilo zanj skrivnost in težak poklic, ki zahteva od človeka, da nosi v sebi "al pekel al nebo" —to se pravi, da nikoli ne omaga v borbi za svojo dušo, za narod, za človeštvo. Zato je njegova poezija za nas kot Slovence in kot ljudi neizčrpen vir, iz katerega moramo zajemati, če hočemo živeti in bogatiti same sebe. To misel je pesniško lepo povedal Oton Župančič v Pesmi mladine, ki jo je zapel ob stoletnici Prešernovega rojstva. Takole pravi:

Mogočen plamen iz davnine šviga,
vekové preletel je koprné,
in plamen naš se druží z njim, se dviga
in plamen naš pogumno dalje gre,
ker neprekinjena drži veriga
iz zarje v zarjo in od dne do dne...."

OTON ŽUPANČIČ:

Beseda o Prešernu

Ne pričakujte od mene nikake mo- drosti ali učenosti, zakaj jaz se nisem nikdar bližal Prešernu po znanstvenih stopnicah ali po filozofskih ovinkih, temveč tako, kakor želim, da bi mu se bližali vi vsi: samo z odprtim čutom, s preprostimi, ponižnim srcem, žejnim lepote in resnice. Vedno niso prihajali k njemu tako, temveč s svojimi pred- sodki in doktrinami in teorijami, zato ga niso spoznali.

Naša književnost je stara nekaj sto- letij, naše leposlovje samo toliko de- setletij, kolikor jih je preteklo, odkar je izšla knjiga Prešernovih poezij. To je prva manifestacija slovenskega u- metniškega duha, tako vzvišena nad vsem, kar so Slovenci dotlej dosegli v svojem jeziku, da so bili le redki tisti, ki so spoznali ves pomen Prešernove- ga dela in življenja. Mi danes, ki se mu spoštljivo klanjamo kot svojemu sve- tlemu mojstru in vzorniku, se globoko zavedamo, da tudi vse poznejše gene- racije pri nas niso ustvarile umetnine, ki bi jo smeli postaviti kot enakovred- no poleg Prešernov.

V Prešernovi besedi je centralna ide- ja slovenstva. A to slovenstvo ni nika- ka omejena domačnost, nikaka senti- mentalna idiličnost, nikak plah in ozko- srčen pogled na življenje. Ne, to slo- venstvo je tako globoko, kakor vse trpljenje človeškega srca z vsem obu- pom, strahom in strastjo, slastjo in bo- lečino in je po duhu tako široko kakor ves svet. V šoli se učite, kako je Pre- šeren gojil vse mogoče umetne oblike: tercine, ottava rima, španska asonanca, distihon, anakreontska kitica, trolet, glosa, gazela, sonet in potenciran so- net; — sonetni venec še z akrostihom po vrhu; vedeti pa morate, da ni niti ena njegova vrstica pisana samo zavo- ljo blagolasja in forme, nego da je vsa vnanja oblika pokorna in voljna služabnica notranje pesnikove ideje. Prešernova poezija je na tistemu višku popolnosti, kjer se ne more vé egovo- riti zase o formi in zase o vsebini: for- ma in vsebina je eno, omejen plod duševnega snovanja pesnikovega.

To je tista odlična veličina Prešer- nova: kakor je pri njem oblika in vse- bina eno, tako je eno Prešeren-človek in Prešeren-poet. Za vsako njegovo pes- miijo, za slehernim njegovim stihom, čutim novo postajo njegovega duha. Nič ni slučajnega, nič samo približno ali zavoljo lepšega rečenega, vse se ve- že in plete samo zato, da nam je čim- jasnejša vsaka poteza duševne fizio-

gnomije poetove. — Prešeren je bil v življenju nesrečen človek, v ljubezni ta- ko beden, kakor le more biti beden in nesrečen kdo na zemlji. Ali njegovo poslanstvo je bilo vse potrpeti, vse pre- boleti, zatreti up in strah, to se pravi, odreči se vsej sreči na svetu in se tako preko vsega pozemskega povzpeli do zadnjih spoznanj zase in za svoj narod. V "Pevcu" nam je povedal, kako se je zavedal svoje dolžnosti, ki mu jo na- laga pevski poklic z vso neizprosnostjo: "Stanu se svojega spomni, trpi brez miru". Samo s to žrtvijo in odpovedjo je mogla nastati njegova večna knjiga, samo zavoljo nje je hotel in mogel to- liko trpeti, zavoljo nje se je odpovedal celo smrti.

Jaz ne grem nikdar iz domovine, da ne bi vzal vsaj Prešerna s seboj, in vam, mladi prijatelji, morem samo sve- tovat: omislite si njegovo knjigo, po- glablajte se vanjo, in potem mi ni tre- ba več reči, da se nikdar ne ločite od nje. Zakaj čim bolj se boste pogloblja- li v Prešernov svet, tem več lepote vam bo žarelo iz nje, tem več skrivnosti vas bo vabilo vedno in vedno k njej. In ljubili boste Prešerna, kakor je vred- den ta edinstveni duh.

Prešerna ljubiti pa se pravi, ljubiti lepoto in resnico in pravico; ljubiti slo- venstvo brez šovinizma in ljubiti člo- veštvo in vse narode brez hlapčevstva in poniževanja; enak z enakim. Pre- šeren s svojo visoko knjigo, ki govori o človekoljublju, o bratstvu vseh nar- odov, nam je pridobil pravico, stati v

krogu kulturnega človeštva kot maj- hen, a ne brezpomemben člen. Pomnite to vi, ki vas je usoda postavila na periferijo slovenstva.

Ljubiti Prešerna se pravi, ljubiti svo- bodo misli in besede, svetovnega nazo- ra in vere. Kdor se drži Prešerna, se drži prave mere in jasne harmonije, odmota vnanji nakit, zavrača frazo in mu je samo do jedra.

Spoštovati Prešerna-pesnika in Pre- šerna-človeka, se pravi spoštovati člo- veško bedo in spoznati pomen in po- trebo trpljenja za idejo. Prav pojmiti Prešerna, se pravi pojmiti sebe in vze- ti svojo usodo nase, pa naj bo še tako bridka, jo preizkusiti do zadnjega gren- ca in jo premagovati v pokorni službi vseobčega življenja. Umetnik ne more biti vsak, človek pa, ki po svoje verno in vdano služi narodu in človeštvu, je lahko vsak najmanjši izmed nas.

Zato še enkrat: Ljubite Prešerna!

SONET NESREČE

O Vrba, srečna draga vas domača
kjer hiša mojega stoji očeta;
da b' uka žeja me iz tvoj'ga sveta
speljala ne bila, golj'fiva kača!

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
vse, kar srcé si sladkega obeta;
mi ne bila bi vera v sebe vzeta,
ne bil viharjev notranjih b' igrača!

Zvesto srce in delavno ročico
za doto, ki je nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico;

mi mirno plavala bi moja barka;
pred ognjem dom, pred točo mi pšenico
bi bližnji sosed varoval — svet-Marka.

Prešernova rojstna hiša v Vrbi in izletniki

ZDRAVLJICA

Prijat'liji, obrodile
so trte vince nam sladkó,
ki nam oživlja žile,
srcé razjasni in okó,
ki vtopi
vse skrbi,
v potrtih prsih up budi!

Komú najpred veselo
zdravljico, bratje, č'mo zapet?
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinov sloveče matere.

V sovražnike 'z oblakov
rodú naj naš'ga trešči grom.
prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom,
naj zdrobé
njih roké
od spone, ki jih še teže!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last!

Bog živi vas Slovenke,
prelepe, zlahtne ročice;
ni take je mladenke,
ko naše je krvi dekle;
naj sinov
zarod nov
iz vas bo strah sovražnikov!

Mladen'ci, zdaj se piše
zdravljica vaša, vi naš up;
ljubezni domačije
noben naj vam ne vsmrti strup;
ker zdaj vas
kakor nas
je srčno branit kliče čas!

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodí,
prepír iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak.

Nazadnje še, prijat'liji,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat'li,
ker dobro v srcu mislimo;
dokaj dni
naj živi
vsak, kar nas dobréh je ljudi! —

MECANICA y ELECTROTECNICA
E. LOZEJ y W. COX
Avda. Riestra 1115 U. T. 61-0656

MEHANIČNA DELAVNICA
JOSIP HLAČA
Villa Real 140. J. Ingenieros. U. T. 757-640

Kadar imate opravka v Bs. Airesu ne
pozabite, da boste najbolje postreženi
po zmernih cenah v HOTELU
"PACIFICO"
Anton Bojanovič
CHARCAS 769 — BUENOS AIRES

HERRERIA DE OBRAS
BRATA RIJAVEC
Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela
Segurola 1608-14 U. T. 67 - 6250
Buenos Aires

Prevozno Podjetje "GORICA"
Lojke Franc
Villarreal 1476 U. T. 54-5172

STAVBENI PLESKAR IN TAPETAR
MARIJ MEDVEŠČEK
Guevara 525 U. T. 54-0624

KROJAČNICA
Franc Melinc

Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356

SPLOŠNO STAVBENO MIZARSTVO
ANTON FORNAZARIO
España 558 — J. Ingenieros — F. C. P.
U. T. 757 - Santos Lugares - 271

TRGOVINA JESTVIN
"PRI ČEJNICU"
C. Ramón Lista 565(1) - U. T. 64-1509

F. HRADILAK

FIAMBRERIA — Puesto No. 8

Mercado "Las Magdalenas"

Fco. Belró 5276 — T. A. 50-6990

Tiskarna "Córdoba"

Tiskarsko podjetje naših rojakov

Ferfolja, Baretto & Paškulin

Izvršuje vsakovrstna tiskarska dela

★

BUENOS AIRES

Gutenberg 3360

T. A. 50 - 3036

Nasproti postaje tramvaja Lacroze na Avenidi San Martín

LA VOZ ESLOVENA

EDITADO POR LA SOCIEDAD YUGOSLAVA "HOGAR POPULAR ESLOVENO"

PISMO IZ SLOVENIJE

Nedvomno vas bo, dragi rojaki v Ameriki, zanimalo, kako živimo v Sloveniji, kaj se dogaja pri nas. Stare vezi med domovino in vami ne morejo nikdar usahnuti. Te vesti naj se ohranjajo in naj se utrjujejo. K temu naj pripomorejo pisma iz Slovenije, ki naj posredujejo med vami in nami.

Te dni smo bili pod močnim vtiskom dogodka, ki je imel svoj odmev med vsemi jugoslovanskimi narodi. Praznovali smo namreč 70 letnico našega največjega živečega slovenskega pesnika Otona Župančiča. Vsi jugoslovanski listi, časopisi in revije so posvetili daljše članke in razprave pesniku svobode in napredka. Oton Župančič je več nego samo pesnik. V letih pred prvo svetovno vojno je že oznanjal uporno misel jugoslovanskih narodov in slovenskega delovnega ljudstva, združitev Slovencev ter njihovo vstajenje. Med drugo svetovno vojno pa se je uvrstil med boritelje za osvobodjenje izpod fašističnega jarma in je pisal izpodbudne pesmi kot "Anton Pesnik". Njegova najznamenitejša pesem iz tega časa je "Veš, poet, svoj dolg", ki je z neverjetno silo potegnila za seboj junaške borce in vse delovno ljudstvo. Z mladostnim ognjem napoveduje v zadnji kitlici pomlad in zmago nad fašizmom:

še bo kdaj pomlad,
še bo napačil zor,
takrat voléji zbor
pojde lovec klat;
plani čez Savo, plavaj čez Dravo —
zob za zob in glavo za glavo!

Slovensko ljudstvo se je z globoko hvaležnostjo spomnilo svojega prvega pevca ter se mu oddolžilo z neštetiimi izrazi iskrene pozornosti. Z vseh strani so prihajale čestitke, njemu na čast so bile neštete proslave. Do solz ginjen se je Oton Župančič zahvaljeval za te dokaze udane zvestobe. Ob tej priliki je bil deležen najvišjih odlikovanj. Tako ga je Prezidijski Ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije odlikoval z redom Narodnega osvobodjenja. Prezidijski Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije je izdal Ukaz o podelitvi častnega naslova "Ljudski umetnik" Otonu Župančiču. V zbornični dvorani vseučilišča v Ljubljani je bil slavljenec zaradi svojih zaslug za slovensko kulturo promoviran za častnega doktorja slovenske univerze.

Oton Župančič je prikazal usodo slovenskih izseljencev predvsem v svoji znameniti pesnitvi "Duma", ki bo večno živela med slovenskim ljudstvom, kot najpopolnejši pesniški izraz njegovih življenjskih boleti in prelestiti.

Druga stvar, ki priteguje zanimanje vsega slovenskega delovnega ljudstva, je zidava združnih domov. Kakor po vseh ostalih ljudskih republikah nove Jugoslavije, tako bodo tudi v Sloveniji gradili po vseh vaseh združne domove. Računajo,

da jih bo letos postavljenih v Sloveniji 400 do 500. Poleg nadaljevanja del pri gradnji velike avtomobilske ceste Beograd-Zagreb-Ljubljana, ki se imenuje cesta bratstva in enotnosti, bo zidava združnih domov najpomembnejša delovna naloga drugega leta naše prve petletke. Po vsej Sloveniji se zbirajo ljudstvo na setankih in sklepa o zidavi združnih domov. Tudi strokovnjaki se shajajo in razpravljajo o tej stvari, ki bo globoko posegla v življenje naše vase. Slovenski kmetovalec mnogo ustvarja. Njegovo delo je trdo in naporeno. Toda sredstva, s katerimi obdeluje svojo zemljo, so še zmerom preveč primitivna in nezadostna za naloge našega časa. Uporaba kmetijskih strojev, ki kmetijsko delo poenostavljajo in izboljšujejo, je še zelo nezadostna. Ni pa mogoče misliti na to, da bi bilo vse te stroje mogoče nabaviti brez oblike skupnega, družnega sodelovanja. In najboljša njegova oblika je združništvo. Nedvomno bo ta akcija za združno sodelovanje mnogo, mnogo pripomogla k izboljšanju, olajšanju obdelovanja ter boljšemu pridelku. In središče tega gospodarskega sodelovanja bodo združni domovi s svojimi posojilnicami, trgovinami, skladišči, semenarnami, odseki za poljedelstvo, živinorejo, vinogradništvo, sadjarstvo, gozdarstvo, pašništvo, itd. Toda ti združni domovi ne bodo pripomogli le k gospodarskemu, temveč tudi k splošnemu prosvetnemu napredku, saj bo v teh združnih domovih tudi dvorana za razne prireditve z ljudsko knjižnico, čitalnico itd. Tako bodo ti združni domovi na vase živahna žarišča novega, smotrnega življenja, ki bo zagotavljalo našemu slovenskemu kmečkemu delovnemu ljudstvu lažje, bolj plodonosno delo, mestnemu prebivalstvu pa izboljšano preskrbo. Slovensko ljudstvo se danes živo zaveda teh važnih okoliščin, zato bo z veseljem in toplo zavestjo sodelovalo pri izvedbi tega daljnosežnega načrta.

Seveda bo sodelovala pri zidavi združnih domov tudi naša požrtvovalna, vzgledna mladina. Kakor je doprinesla svoj delež k izgradnji važnih prog Brčko-Banovići 1. 1946 in Samac-Sarajevo 1947, tako se že sedaj pripravlja, da se odzove klicu domovine ter postavi svoje mlade sile v službo skupnosti. Razen tega bo pomagala tudi pri izgradnji Novega Beograda, gradnji avtomobilske ceste Beograd-Zagreb, razširjenju tovarne težkih in orodnih strojev v železniku pri Beogradu, pa tudi pri gradnji Nove Gorice, ki je njena letošnja najvažnejša republiška delovna naloga.

Naj pripomnimo, da bo v okviru akcije za združne domove urejenih 21 sportnih igrišč, dve hidrocentrali, 5 planinskih domov in 9 ambulanz.

Reinaldo Wasserman MEDICO

Nazca 2381 U. T. 50-2845

TRGOVINA JESTVIN "TRST" STANKO MIHELJ

Charcas 3120 U. T. 72-4957

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"

Izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJEL KOSIĆ

Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires
T. A. 50 - 8228

Franc Može

Tehnični konstruktor

TOVARNA MOZAIKA

VILLA A. GIARDINO Est. Theca

HUERTA GRANDE - T. A. 43

Slovenija v Novi Jugoslaviji ima predpogoje za bogatejšo kulturno življenje. To vidimo tudi na poljuzaložbene delavnosti. Od osvoboditve do konca 1947 je izšlo namreč na področju Ljudske republike Slovenije 1439 knjig in brošur, kar predstavlja pripriliv uspeh, če pomislimo, da je bilo treba po končani drugi svetovni vojni postavljati tudi kulturne in prosvetne naloge na nove, trdnejše temelje. Najvažnejše založbe v Sloveniji, ki izdajajo knjige, brošure in druga dela, so Slovenski knjižni zavod v Ljubljani, Cankarjeva založba, Državna založba Slovenije, Mladinska knjiga in Založba Tiskarne družbe sv. Mohorja v Celju. Slovenski knjižni zavod je izdal od osvoboditve do konca 1948 — 208 del, Cankarjeva založba 78, Državna založba Slovenije 166, Mladinska knjiga 111, Mohorjeva družba pa 42. Ostale publikacije so izšle v drugih založbah ter izdajateljstvih.

Tudi časopisje Ljudske republike Slovenije se lepo razvija. Danes izhaja tukaj 73 listov in časopisov. Med temi je največ strokovnih, ki obravnavajo vprašanja z vseh strokovnih področij. Sedanje naklade listov znatno presegajo predvojne, tako da je v novi Jugoslaviji pridobila na važnosti posredovalna vloga tiska glede na poučevanje ter obveščanje ljudskih množic.

V skladu s tem se je dvignilo tudi zanimanje ljudstva za čtivo. Ta pojav se odraža v razmahu ljudskih knjižnic in čitalnic Slovenije. Danes deluje tukaj 1094 knjižnic, čitalnic, ki so ločene od knjižnic, je 25, domov kulture, kjer je osredotočeno vse prosvetno življenje, pa 350. Z zidavo združnih domov, bodo te številke še znatno zvišane.

To novo življenje vliva vsemu slovenskemu delovnemu ljudstvu mnogo poleta in vere v zagotovljeno lepše življenje. Vsestranski uspehi nas častno postavljajo ob stran ostalih ljudskih republik.

SLOVENSKA JURIDIČNA PISARNA

Oškodnine, Odslovitve, Nezgode,
Dedščine in vse Sodnijske Tramitacije

Uradne ure: od 18 do 20

DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8
Escritorio 823 (Nasproti Obelisku)
T. A. 35 - 6243 Buenos Aires

TOVARNA POHIŠTVA VINKO ROGELJ

BLANCO ENCALADA 249-261

VILLA ESCASO U. T. 652-0133

ŽELEZO - BETONSKO PODJETJE RUDOLF KOMEL

ZA NAČRTE IN PRERACUNE

Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

FARMACIA "SOLER"

Servicio nocturno de urgencia

Avda. Fco. Beiró 4984 U. T. 50-2079

Colocación de Vidrios, Cristales y Espejos MOISES GERBIEZ

Nazca 695 (planta baja) U. T. 63-7714

Zobozdravnik Dra. Samoilović

Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

INDUSTRIJA PAPIRJA

WIDER

Andrés Fereyra 3965 U. T. 61-2260
Buenos Aires

PISMO IZ SPODNJE IDRIJE

Sledeće pismo je poslala Berta Lapajne svoji sorodnici, naši pridni društveni delavki Justini Turk. Pismo je vredno, da se ga priobči dobesedno radi lepega sloga, že z ozirom nato, ker je Berta obiskovala samo italijanske šole.

Družina Berte Lapajne je za časa nemške okupacije mnogo pretrpela; grozno mučen je bil njen oče in nato ubit od Nemcev leta 1943 v Opatjem selu. Ista usoda je zadela njenega brata.

Sp. Idrija, 9. 1. 1948.

Dragi, nepozabljeni stric, teta in bratranč!

Zahvaljujem se Vam za besede v Vašem pismu, ki so meni in vsem pri nas dokaz Vašega razumevanja in naše skupne vezi v krvi in misli. Rada bi vedela kako je pri Vas, kako govorijo o nas v Jugoslaviji. Odkrito Vam povekam, da naše življenje ni najboljšje urejeno, toda upamo, da ob koncu naše petletke bomo pred Vami prednjačili. Dela imamo veliko, ogromno; sovražnik nam je zapustil od tovarn in hiš le ruševine, iz cvetoče zemlje neobdelano gmalno, pri nas je skupno z neštetiimi mučeniki umrla domovina, toda sedaj naša domovina zopet vstaja, oživlja, se prerobjuje. Ustvarjamo novi dom, katerega otroci bodo pod njegovim krovom dobili toplo zavetišče dela in življenja, nikoli več ne bodo naši bratje s krvavim srcem zapuščali svojih dragih in šli po svetu za vsakdanji kruh. Mnogo smo pretrpeli in smo še kaj pripravljeni potpeteti, toda nikdar ne bomo pozabili vse to, kar je šlo mimo nas.

Naj Vam malo opišem naše domače življenje: Moj mož je mizar, dela tukaj doma pri njegovem stricu. On nima očeta in ne matere, umrla sta mu, oziroma umorili so ju v nemških taboriščih. Prife, ki so še žive ostale so povedale, da so njegovo mater pri polni zavesti da gre v smrt, peljali v krematorij in jo tam še živo sezgali. Njegova sestra je bila tudi v Nemčiji, vendar pa je kljub vsemu trpljenju prišla srečno domov!

V pismu sledijo še zasebna poročila.

PIVARNA — Kroglišče in Keglišče PODGORNIK FRANC

Warnes 2113

La Paternal

MERCERIA

Casa "LA FAMA"

ARTICULOS REGIONALES

BAJZER

Buenos Aires 672

Cosquín — CORDOBA

KROJAČNICA

CIRIL PODGORNIK

Tinogasta 5206

MERCADO

"Las Magdalenas"

CARNICERIA — RAUBAR

Puestos 21, 24, 25, Avda. Fco. Beiró 5276

RESTAVRACIJA

IVANČIĆ RUDOLF

Añasco 2623

TRGOVINA JESTVIN

Srečko Turel

TRELLES 1402

U. T. 59-4104

Talleres Gráficos "CORDOBA"

Gutenberg 3360 - 21-2-1948